

Almindelige betingelser for rådgivning og bistand i bygge- og anlægsvirksomhed (ABR 18)

A. Aftalegrundlaget

§ 1. Anvendelse

Almindelige betingelser er udarbejdet med henblik på aftaler om rådgivning og bistand inden for bygge- og anlægsvirksomhed, hvor bygherren ikke er forbruger. Betingelserne finder anvendelse, når de er vedtaget af aftalens parter.

Stk. 2. Fravigelse af betingelserne gælder kun, når det tydeligt og udtrykkeligt angives i aftalen, på hvilke punkter fravigelse skal ske.

Historisk udvikling

ABR's historie er ikke nær så lang som de almindelige betingelser på entrepriseområdet, der har eksisteret i mere end 100 år. I 1970 begyndte et udvalg, der var nedsat af Boligministeriet, og som repræsenterede en række af byggeriets parter, at udarbejde nye regler for teknisk rådgivning og bistand og honorering heraf. Resultatet af dette arbejde blev et sæt teknikregler bestående af Almindelige bestemmelser for teknisk rådgivning og bistand (ABR 75), der blev udsendt i 1977, og en række specialnormer, der indeholdt principper for honorarberegning samt en definition af de enkelte elementer i rådgiverens ydelser.

ABR 75 blev på uvæsentlige punkter revideret i juli 1978, idet forordet og enkelte af bemærkningerne til pkt. 9.0.1 og pkt. 9.0.3 blev ændret.

I 1989 blev ABR 75 revideret. Det reviderede dokument blev benævnt Almindelige Bestemmelser for teknisk rådgivning og bistand, oktober 1989 (ABR 89). Baggrunden for revisionen var den daværende regerings ønske om at ophæve specialnormerne som led i en handlingsplan om afbureaukratisering.

Forskellen mellem ABR 75 og ABR 89 var ret beskeden. Som følge af ophævelsen af specialnormerne udelod man selvsagt henvisningen

i ABR 75 til disse normer. Derudover indarbejdede man i ABR 89 i et begrænset omfang passager fra specialnormerne. Yderligere blev der foretaget forskellige redaktionelle ændringer og tilpasninger samt indsat en beløbsmæssig begrænsning af ansvaret for tilsyn og eftersyn af bygninger.

I forbindelse med at specialnormerne blev ophævet, udarbejdede Praktiserende Arkitekters Råd (PAR), nu Danske Arkitektvirksomheder (Danske Ark), en ydelsesbeskrivelse vedrørende arkitektydelser samt et sæt vejledende honorarregler. Honorarreglerne er efterfølgende blevet revideret flere gange, men blev i 2001 efter ønske fra Konkurrencerådet ophævet. Ydelsesbeskrivelsen vedrørende arkitektydelser er efterfølgende blevet delt op i flere ydelsesbeskrivelser, jf. nedenfor.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) udarbejdede tilsvarende ydelsesbeskrivelser for planlægning og anlæg samt konstruktioner og installationer. Disse ydelsesbeskrivelser er ligeledes efterfølgende blevet revideret. FRI udarbejdede ligeledes i 1990 en honorarvejledning, der beskrev hovedprincipperne for de enkelte honorarformer. Vejledningen blev ophævet i 1997. I praksis blev der næsten altid i aftaler indgået i henhold til ABR 89 henvist til Danske Ark og FRI's ydelsesbeskrivelser.¹

En stor del af omsætningen, især i danske ingeniørfirmaer, er gennem en årrække faldet på aktiviteter uden for det traditionelle bygge- og anlægsområde, eksempelvis rådgivning relateret til edb, rådgivning i forbindelse med logistik samt rådgivning vedrørende miljøspørgsmål. På den baggrund udarbejdede FRI i 1992 et sæt Generelle Bestemmelser for Rådgivning (GBR 92). Disse bestemmelser var tænkt anvendt på rådgivningsaftaler uden for det traditionelle bygge- og anlægsområde. GBR 92 blev bygget op over ABR 89's systematik, og bestemmelserne svarede i det væsentlige til bestemmelserne i ABR 89. Forskellen var primært, at en del af bestemmelserne var skrevet kortere, og at bestemmelser, der primært vedrørte specifikke bygge- og anlægsforhold, blev udeladt. GBR 92 blev i 2014 afløst af Generelle Bestemmelser for Industrirådgivning (GBI 14) med en tilhørende aftaleformular.

ABR 89 er blevet anvendt meget bredt inden for rådgivning relateret til bygge- og anlægsvirksomhed. Dette hænger bl.a. sammen med,

1. De ydelsesbeskrivelser, der på tidspunktet for godkendelsen af ABR 18 knyttede sig til ABR 89, var Ydelsesbeskrivelser Byggeri og Planlægning 2012, Ydelsesbeskrivelse Arbejds miljøkoordinering 2014, Ydelsesbeskrivelser Bygherrerådgivning 2013, Ydelsesbeskrivelsen Anlæg og Planlægning 2013, Ydelsesbeskrivelse for produktudvikling 2003, ydelsesbeskrivelse for byfornyelse 2002 samt ydelsesbeskrivelsen for »som udført« 2000. Disse ydelsesbeskrivelser er for en dels vedkommende afløst af ydelsesbeskrivelser direkte relateret til ABR 18, se nærmere s. 20.

at Bygge- og Boligstyrelsen i en cirkulæreskrivelse fra 1990 havde gjort anvendelsen af ABR 89 obligatorisk ved statslig og statsstøttet bygge- og anlægsvirksomhed. Derudover havde Kommunernes Landsforening henstillet, at kommunerne anvendte ABR 89 i forbindelse med teknisk rådgivning og bistand inden for bygge- og anlægssektoren. Endelig fremgik det af Danske Ark og FRI's fælles standardforbehold fra 2007, at tilbud blev afgivet i henhold til ABR 89.²

Tilblivelsen af ABR 18

I 2015 nedsatte klima-, energi- og bygningsministeren et udvalg, der skulle revidere AB 92, ABR 93 og ABR 89 i henhold til et kommissorium af 22. september 2014 (og et senere tillæg af 17. august 2018). Udvalget bestod som ved tidligere revisioner af repræsentanter for de væsentligste aktører inden for bygge- og anlægssektoren. Udvalgets medlemmer er således blevet indstillet af klima-, energi- og bygningsministeren, BL – Danmarks Almene Boliger, Bygherreforeningen, Bygningsstyrelsen, Danske Arkitektvirksomheder, Dansk Byggeri, Danske Regioner, Dansk Industri, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Kommunernes Landsforening, Kooperationen, SMVDanmark (tidligere Håndværksrådet), TEKNIQ, Vejdirektoratet samt Voldgiftsnævnet for bygge- og anlægsvirksomhed.

Udvalget udsendte sin betænkning i juni 2018 (betænkning nr. 1570/2018). Udvalget havde udarbejdet forslag til AB 18, ABR 18, ABT 18 samt AB Forenklet og ABR Forenklet. Derudover havde udvalget udarbejdet forslag til fire appendikser benævnt APP Projektudvikling, APP Projektoptimering, APP Driftskrav og APP Incitament. Udvalget udsendte derudover en redegørelse dateret 20. december 2018 foranlediget af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vejledende udtalelse af 28. november 2018. I denne udtalelse anførtes, at det var styrelsens umiddelbare vurdering, at det ikke kunne udelukkes, at nogle af bestemmelserne i AB 18 kunne give anledning til konkurrenceretlige betænkeligheder. Styrelsen anførte imidlertid samtidig, at AB 18 i sin helhed og de enkelte bestemmelser medvirkede til at skabe et effektivt fungerende marked, og at der i det omfang, der kunne være tale om konkurrencebegrænsninger, ville være gode argumenter for et effektivitetsforsvar efter konkurrencelovens § 8, stk. 1, og TEUF artikel 101, stk. 3. Bl.a. på det grundlag fandt udvalget, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens udtalelse ikke gav anledning til ændringer i AB-systemets bestemmelser.

2. For en uddybende beskrivelse af den historiske udvikling for vedtagelsen af ABR 75 henvises til ABR 89, 3. udg., s. 13-23.

AB-dokumenterne er alle godkendt af Transport, bygnings- og boligministeriet og blev offentliggjort i Retsinformation den 10. august 2018 og siden med fejlrettelser den 9. januar 2019 som vejledning nr. 9021. Dokumenterne forudsættes anvendt fra 1. januar 2019. Der henvises også til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens hjemmeside om AB-systemet.

AB 18 og ABT 18 følger i det væsentlige systematikken i AB 92 og ABT 93, idet udvalget har lagt vægt på kontinuitet og genkendelighed. ABR 18 er derimod blevet omarbejdet radikalt i forhold til ABR 89, idet ABR 18 med hensyn til systematik og terminologi er blevet harmoniseret med AB 18 og ABT 18. Dette er sket, fordi der i dag ved konkrete bygge- og anlægsprojekter er et vidtgående samarbejde mellem rådgiver og entreprenør, herunder i forbindelse med projektgennemgang, byggemøder, tilsyn og aflevering. Derudover er entreprenører i dag langt mere involveret i projekteringen end tidligere. Det er således almindeligt, at entreprenører også uden for totalentreprise i et vist omfang foretager projektering på baggrund af funktionskrav, ligesom entreprenører ofte bidrager ved projektoptimering og projektudvikling.

AB-udvalget har derfor fundet det hensigtsmæssigt at harmonisere ABR med AB og ABT for så vidt angår metode, systematik og terminologi. ABR 89's system med regler og bemærkninger i parallel tekst er opgivet. Harmoniseringen mellem AB 18, ABT 18 og ABR 18 betyder også, at tidligere voldgiftspraksis relateret til AB 92 og ABT 93 og fremtidig voldgiftspraksis relateret til AB 18 og ABT 18 ofte også vil have betydning for ABR 18. Selv om der således er sket ændringer i metode, systematik og terminologi, er retsstillingen på en række væsentlige områder uændret fra ABR 89 til ABR 18.

ABR 18 har ligesom ABR 89 karakter af et sæt standardvilkår, der må vige for præceptiv lovgivning. Det fremgår af betænkningen s. 22, at AB-udvalget ikke har indarbejdet ufravigelige regler, eksempelvis udbudsreglerne, som generelt gældende regler eller som særregler.³

Henset til udviklingen i samarbejdsformerne i byggeriet lægger AB-udvalget op til, at det relevante ressortministerium senest i 2023 indkalder den kreds af interessenter, der har deltaget i AB-udvalgets arbejde, til et møde med henblik på at vurdere, om der er behov for at udarbejde ændringer af AB-systemet, så der i givet fald kan nedsættes et udvalg, som kan udarbejde forslag til sådanne ændringer.

3. Om AB-dokumenternes forhold til præceptiv lovgivning, se Torsten Iversen i T:BB 2018.398.

Vedtagelse af ABR 18

Det forhold, at ABR 18 må formodes at blive anvendt i vidt omfang, og at reglerne er blevet udarbejdet af et udvalg bredt sammensat af byggeriets parter, samt at en betydelig del af reglerne må betragtes som udfyldende retsregler på området, gør, at kravene for at anse ABR 18 for vedtaget er beskedne, især hvor rådgiverens medkontrahent normalt agerer inden for bygge- og anlægssektoren. Den hidtidige praksis relateret til ABR 89, AB 92 og ABT 93 vil således fortsat være relevant. En henvisning til ABR 18 i aftalegrundlaget vil typisk være tilstrækkelig, jf. således KFE 1993.147, hvor en henvisning til ABR 89 i et ikke underskrevet kontraktudkast var tilstrækkelig til, at ABR 89 blev anset for vedtaget bortset fra to punkter, hvor der under kontraktforhandlingerne havde været uenighed mellem parterne. Der kan yderligere henvises til T:BB 2001.247 VBA, hvor AB 92 blev anset for vedtaget uden at være nævnt i aftalen, der imidlertid henvisede til Entreprenørforeningens forbehold, der igen henvisede til AB 92.

En særlig situation forelå i T:BB 2019.735 VBA. I en rådgivningsaftale om opførelse af to bygninger var der indsat følgende bestemmelse:

Rådgiver overgår efter endt myndighedsprojekt kontraktligt til totalentreprenør, som udfører opgaven i totalentreprise. Efter godkendt projektforslag for X1 og 2 færdiggør rådgiver opgaven som ingeniørrådgiver for den af Klienten antagne entreprenør, som udfører opgaven i totalentreprise.

Af forskellige årsager blev realiseringen af bygning nr. 2 udsat noget tid, og det endte med, at konstruktionsprojekteringen udgik af rådgiverens ydelsesomfang for så vidt angår denne bygning. Der opstod efterfølgende tvist om, hvorvidt der bestod et aftaleforhold mellem totalentreprenøren og rådgiveren, og dette spørgsmål blev udskilt til en delafgørelse. Det var voldgiftsrettens opfattelse, at den ovenfor citerede passage fra rådgivningsaftalen indebar, at rådgiveren på forhånd havde accepteret og dermed givet forhåndstilsagn om, at rådgivningsaftalen med bygherren overgik til den totalentreprenør, som bygherren efterfølgende indgik aftale med, forudsat at betingelserne var opfyldt, dvs. at der forelå et myndighedsprojekt, og at bygherren havde indgået aftale med totalentreprenøren. Da begge disse betingelser var opfyldte, var totalentreprenøren indtrådt i rådgivningsaftalens rettigheder og pligter, og der var således indgået en aftale mellem rådgiveren og totalentreprenøren. Voldgiftsretten afviste således rådgiverens anbringende om, at et aftaleforhold med totalentreprenøren forudsatte en forhandling og særskilt aftale mellem disse to parter. Voldgiftsretten henvisede bl.a. til, at den nævnte aftalekonstruktion ikke var usædvanlig, og at rådgiveren først på et relativt sent tidspunkt havde gjort gældende, at man ikke mente at have noget kontraktuelt forhold til totalentreprenøren.

De situationer, hvor spørgsmålet drejer sig om, hvorvidt også ABR 18's bestemmelser om voldgift (og hurtig afgørelse) kan anses for vedtaget mellem parterne, behandles i kommentaren til ABR 18 § 63.

ABR 18's anvendelsesområde og ABR Forenklet

ABR 18 er primært udarbejdet med henblik på teknisk rådgivning i forbindelse med et konkret bygge- og anlægsarbejde, hvor rådgiveren påtager sig en større eller mindre rådgivningsopgave før, under og/eller efter bygge- og anlægsarbejdets udførelse. Den tekniske rådgivning kan omfatte arkitektmæssig, ingeniørmæssig, landskabsarkitektmæssig og planlægningsmæssig rådgivning samt typisk ved bygherrerådgivning til-lige rådgivning om udbudsprocessen og økonomi.

ABR 18 er også udarbejdet med henblik på rådgiveropgaver af gene-rel karakter, eksempelvis trafikplanlægning, varmeplanlægning og klo-akplanlægning. Sådant rådgivning ydes ikke nødvendigvis i relation til et konkret bygge- og anlægsprojekt. Hvor rådgivningen ydes frigjort fra et konkret bygge- og anlægsprojekt vil en del af ABR 18's bestemmelser være uden betydning for parternes aftale.

ABR 18 indeholder en række ret detaljerede regler om parternes kommunikation under bygge- og anlægsprocessen, herunder detaljerede reklamerationsregler. Dette indebærer, at såvel bygherren som rådgiveren ofte må afsætte betydelige ressourcer til at håndtere disse procedure-regler. Dette ressourceforbrug kan ved mindre opgaver uden projek-tering eller med projektering i mindre omfang være uforholdsmæssigt stort. AB-udvalget har derfor udarbejdet ABR Forenklet, der er tænkt anvendt på teknisk rådgivning uden projektering eller med projektering i mindre omfang, eksempelvis bygherrerådgivning, bistand ved udform-ning af indledende analyser så som trafikanalyser og feasibility studies eller udarbejdelsen af et byggeprogram eller et projektforslag med hen-blik på udbud i totalentreprise. ABR Forenklet kan også med fordel anvendes ved bistand i forbindelse med rådgivning vedrørende udbud, miljøundersøgelser, geotekniske undersøgelser og energirådgivning.

Forenklingen af regelsættet er først og fremmest sket ved, at man har udeladt en række detaljerede regler om tilrettelæggelse og gennemfø-relse af samarbejdet mellem bygherren og rådgiveren samt udeladt reg-ler om særlige situationer, som normalt kun forekommer undtagelsesvis ved mindre rådgivningsopgaver. Endelig er der flere steder foretaget en forenkling og forkortning af formuleringen af reglerne, således at det i højere grad overlades til parterne selv at tilrettelægge samarbejdet på en hensigtsmæssig måde.

Ved anvendelsen af ABR Forenklet skal man være opmærksom på, at der kun er den tiltænkte harmonisering mellem entreprisebetingelserne og rådgiverbetingelserne, såfremt entreprisebetingelserne er baseret på AB Forenklet og, hvis de er baseret på AB 18 eller ABR 18. Tilsvarende skal en rådgiver, der i et underrådgiverforhold anvender ABR Forenklet, være opmærksom på, at der ikke er »back-to-back« vilkår i forhold til rådgiverens forpligtelser over for bygherren, hvis disse er baseret på ABR 18.

ABR 18 er ikke tænkt anvendt på aftaler, hvor bygherren er forbruger. Dette er anført udtrykkeligt i § 1, stk. 1. Hvis ABR 18 imidlertid udtrykkeligt er aftalt anvendt i et retsforhold, hvor den ene part er forbruger, vil ABR 18 – med respekt af eventuel præceptiv forbrugerbeskyttelseslovgivning – naturligvis gælde mellem parterne.

Det er AB-udvalgets opfattelse, at almene boligorganisationer ikke kan anses for at være forbrugere, uanset at en enkelt voldgiftskendelse af 4. november 2014 i sag C-13254 kom til det modsatte resultat (betænkningen s. 233). Både BL – Danmarks Almene Boliger⁴ og Dansk Byggeri⁵ har udarbejdet notater, som understøtter, at voldgiftskendelsen er forkert.

Forbrugere må i øvrigt forstås i overensstemmelse med aftalelovens § 38 a, stk. 2, således at ABR 18 ikke er tænkt anvendt, hvor bygherren hovedsagelig handler uden for sit erhverv. Ejerforeninger og andelsboligforeninger, hvor ejerne henholdsvis andelshaverne i det væsentlige er forbrugere (hvad de typisk er), anses også for at være forbrugere, jf. også kommentaren til § 63.

Baggrunden for at undtage situationer, hvor bygherren er en forbruger, er, at der for forbrugeraftaler gælder nogle ufravigelige forbrugerbeskyttelsesregler. Det gælder navnlig reglerne i voldgiftslovens § 7, stk. 2, hvorefter en voldgiftsaftale, indgået forud for at tvisten er opstået, ikke er bindende for en forbruger samt forældelseslovens § 26, stk. 2, hvorefter loven ikke ved forudgående aftale kan fraviges til skade for en forbruger som fordringshaver.

Inden for entreprise findes et sæt Almindelige Betingelser for aftaler om byggearbejder for forbrugere (AB-Forbruger), oprindeligt fra 2010 og revideret i 2012. Der findes ikke en tilsvarende ABR-Forbruger.

I lighed med ABR 89 indeholder ABR 18 ikke en nærmere beskrivelse af parternes ydelser. Udvalget har således valgt at opretholde den hidtil gældende ordning, hvorefter det forudsættes, at parterne i deres aftale tager udgangspunkt i de ydelsesbeskrivelser, som de involverede

4. BL informerer 3517 – »En almen boligorganisation er ikke en forbruger!«

5. Notat af 4. september 2017 om hvorvidt almene forbrugerorganisationer er omfattet af forbrugerbegrebet.

organisationer har udarbejdet. I 2018 udsendte Danske Ark og FRI Ydelsesbeskrivelse for Byggeri og Landskab (YBL 18). I 2019 har FRI udsendt Ydelsesbeskrivelse for Anlæg (YBA 19, ligesom Ydelsesbeskrivelse for Bygherrerådgivning (YBB 19), der er udarbejdet i et samarbejde mellem FRI, Danske Ark og Bygherreforeningen, er blev udsendt i 2019.

I henhold til pris- og tidscirkulæret (fastpriscirkulæret)⁶ var anvendelsen af ABR 89 obligatorisk ved statslige og statsstøttede bygge- og anlægsprojekter. Der er ikke udstedt et tilsvarende cirkulære vedrørende anvendelse af ABR 18 (eller AB 18 og ABT 18). Transport-, Bygnings- og Boligministeriet begrundede dette i et svar af 21. december 2018 til Transport-, Bygnings- og Boligudvalget med, at det ikke forekom hensigtsmæssigt at give enkelte statslige bygherrer en retlig forpligtelse, som ingen andre aktører på bygge- og anlægsområdet har. Derimod stillede svaret i udsigt, at der vil blive implementeret et følg eller forklar-princip ved anvendelse af AB-systemet for alle offentlige bygherrer. Dette er siden sket med Bygningsstyrelsens vejledning til offentlige bygherrer om byggeri fra 2019 (Bygherrevejledning 2019).

Almene bygherrer skal i henhold til § 30, stk. 2, i støttebekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 14 af 9. januar 2020 om støtte til almene boliger mv.) bruge AB, ABT og ABR 18 til aftaler om støttet byggeri uden fravigelser. Kommunalbestyrelsen kan dog efter modtaget begrundelse i særlige tilfælde godkende fravigelser. I 2019 er har BL – Danmarks Almene Boliger og Dansk Byggeri indgået aftale om fravigelser til AB 18, som de to organisationer er enige om kan være konkret velbegrundede for en almen boligorganisation.

Tidligere havde FRI og Danske Ark udarbejdet et standardforbehold, hvorefter rådgivning fandt sted i henhold til ABR 89. De to teknikerorganisationer påregner ikke at udarbejde lignende standardforbehold relateret til ABR 18. Det må imidlertid forventes, at ABR 18 vil få samme vidtstrakte udbredelse som ABR 89.

ABR 18's regler kan ligeledes anvendes på rådgiveropgaver i udlandet. Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen har ladet ABR 18 oversætte til engelsk. Oftest vil danske arkitekt- og ingeniørfirmaer, der har opgaver i udlandet, imidlertid kontrahere på baggrund af FIDIC's Client/Consultant Model Services Agreement (»White Book«), der senest er udkommet i en 5. udgave fra 2017.

6. Cirkulære nr. 174 af 10. oktober 1991 om pris og tid på bygge- og anlægsarbejder med de ændringer, der følger af cirkulære nr. 9784 af 28. november 2003.

Fravigelser fra ABR 18

Det har været en forudsætning for AB-udvalget, at ABR 18 normalt vil blive anvendt i sin helhed, således at fravigelser kun bør ske, hvor disse er velbegrundede og nødvendiggjort af det konkrete aftaleforhold. Som eksempler på mulige, velbegrundede fravigelser nævnes i betænkningen fravigelse af § 4, stk. 3, § 6, stk. 3, § 35, stk. 1, og § 50, stk. 4. Som nævnt ovenfor vil eventuelle fravigelser af ABR 18 i offentligt byggeri ikke blive reguleret gennem et cirkulære som tidligere, men er underlagt et følg- eller forklar-princip, som er nærmere beskrevet i Bygningsstyrelsen Bygherrevejledning 2019. Almene bygherrer er underlagt de begrænsninger, der følger af støttebekendtgørelsen, jf. herom ovenfor.

Selv om ABR 18 kun har været i kraft i kort tid, har der allerede været adskillige eksempler på fravigelser, især i offentlige udbud, som synes at gå væsentligt ud over, hvad der var forudsat i betænkningen.

§ 1, stk. 2, svarer med en sproglig opdatering til ABR 89 pkt. 1.0.3, 2. punktum. Bestemmelsen fastsætter således dels en bevisbyrde-regel, dels et fortolkningsprincip. Det følger således umiddelbart af reglen, at den, der vil hævde, at ABR 18 er blevet fraveget, har bevisbyrden for, at dette er tilfældet. Denne bevisbyrde kan i praksis normalt kun løftes, hvis der foreligger en skriftlig aftale om reglernes fravigelse.

Derudover indeholder § 1, stk. 2, indirekte to fortolkningsregler. For det første vil man i en situation, hvor der er tvivl om, hvorvidt en individuel tilføjelse til ABR 18 skal læses som en præcisering eller en fravigelse af reglerne, være tilbøjelig til at fortolke tilføjelsen alene som en præcisering. For det andet vil man i en situation, hvor det i og for sig ligger klart, at ABR 18 er blevet fraveget, men hvor der er fortolknings-tvivl om rækkevidden af fravigelsen, vælge den fortolkning, der ligger tættest på ABR 18's regler.

§ 2. Definitioner

Ved »grænseflade« mellem rådgivningsopgaver forstås den del af en opgave, der grænser op til en anden opgave og er afhængig af eller har betydning for dennes udformning, således at der er behov for indbyrdes koordinering. Forholdet til eksisterende bygninger eller anlæg kan også udgøre en grænseflade.

Stk. 2. Ved »kvalitetssikring« forstås aktiviteter, som har til formål at forebygge mangler i et byggeri og sikre, at en valgt kvalitet fastholdes under projektering og udførelse.

Stk. 3. Ved »granskning af et projekt« forstås en sammenhængende og systematisk gennemgang af et projekt som led i kvalitetssikring med